

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud ČR rozhodl mimo ústní jednání v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Pavla Holländera a soudců JUDr. Vladimíra Jurky a JUDr. Vlastimila Ševčíka, o návrhu na zahájení řízení o ústavní stížnosti navrhovatele ing. V.S. a D., oba zastoupeni JUDr. et PhDr. O.C., směřujícímu proti usnesení Okresního soudu v Prostějově ze dne 20. 11. 2000, čj. 7 C 56/98-167, takto:

N á v r h s e o d m í t á .

O d ů v o d ň ě n í :

Navrhovatel podal dne 22. 1. 2001 návrh na zahájení řízení o ústavní stížnosti, který byl Ústavnímu soudu doručen o den později. Předmětný návrh směřoval proti usnesení Okresního soudu v Prostějově ze dne 20. 11. 2000, čj. 7 C 56/98-167. Navrhovatelé tvrdili, že tímto usnesením byla porušena jejich základní práva, zejména čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (navrhovatelé zřejmě měli na mysli Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, zveřejněnou pod č. 209/1992 Sb. - dále jen "Úmluva"). K zásahu do uvedeného práva mělo dojít tím, že Okresní soud v Prostějově, v řízení o vypořádání zaniklého společného jmění manželů, probíhajícím pod sp.zn. 7 C 56/98, nařídil vypracování znaleckého posudku k otázce určení výše podílů navrhovatele ing. S. v obchodních společnostech. Soud uložil D., aby jmenovanému znalci předložily zůstatky všech rozvahových účtů hlavní knihy ke dnům 30. 9. 1992, 28. 2. 1997 a 31. 3. 1997 a údaje o výši splacených vkladů společníků. Navrhovatelé považují napadené rozhodnutí za zásah do práva na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Navrhovatel druhý má být napadeným usnesením nucen prezentovat, ve veřejném řízení, informace a údaje, u nichž má nárok na utajení před veřejností. Tyto údaje totiž vypovídají o hospodaření společnosti a mohou být snadno zneužitelné konkurencí. Vyžádané údaje jsou také údaji osobními o majetku společníků. Jejich zveřejnění se tedy dotkne nejen navrhovatele prvního, ale také zbývajících tří společníků, kteří účastníky řízení nejsou. Navrhovatelé namítají, že i kdyby soudem stanovený zásah do základních práv byl prováděn v zájmu ochrany práva třetí osoby, není nezbytný v demokratické společnosti.

Okresní soud v Prostějově, jako účastník řízení, ve vyjádření ze dne 7. 2. 2001 odkázal na odůvodnění napadeného usnesení.

Ústavní soud, pro prostudování spisového materiálu a zvážení všech okolností případu, dospěl k závěru, že návrh je zjevně nepodstatný.

Z napadeného usnesení Okresního soudu v Prostějově ze dne 20. 11. 2000, čj. 7 C 56/98-167, Ústavní soud zjistil, že jmenovaný soud uložil navrhovateli druhému povinnost předložit jmenovanému znalci zůstatky všech rozvahových účtů hlavní knihy ke dni 30. 9. 1992, k 28. 2. 1997, k 31. 3. 1997 a údaje o výši splacených vkladů společníků k uvedeným datům do tří dnů od doručení výzvy znalce. Rozhodnutí odůvodnil tím, že v průběhu řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů (dnes společného jmění manželů) navrhovatelky V.S. proti odpůrci ing. V.S., rozhodl soud o doplnění dokazování o znalecký posudek z oboru ekonomiky a ustanovil znalce. Znalec později soudu sdělil, že firma D., podklady odmítá poskytnout. K vypracování posudku však byla nezbytná znalost výše uvedených požadovaných údajů. Podle § 127 odst. 3 občanského soudního řádu (dále jen "o.s.ř."), účastníkovi, popř. i někomu jinému může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné podklady, podal nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, něco vykonal nebo snášel, jestliže je to k podání znaleckého posudku třeba. Požadované doklady jsou účetního charakteru a nepodléhají obchodnímu tajemství.

Na tomto místě je třeba uvést, že Ústavní soud ČR je si vědom skutečnosti, že není vrcholem soustavy obecných soudů (čl. 81, čl. 90 Ústavy ČR). Nemůže proto na sebe atrahovat právo přezkumného dohledu nad jejich činností. To ovšem jen potud, pokud tyto soudy ve své činnosti postupují ve shodě s obsahem hlavy páté Listiny a pokud napadeným rozhodnutím nebylo porušeno základní právo nebo svoboda zaručené ústavním zákonem nebo mezinárodní smlouvou podle čl. 10 Ústavy ČR.

Čl. 8 Úmluvy stanoví, že každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Soukromí je ona sféra života člověka, do kterého nesmí nikdo bez jeho souhlasu nebo bez výslovného dovolení zákona zasahovat ani o ní požadovat či získávat informace, a o které subjekt soukromí není povinen nikomu podávat informace, pokud mu to zákon neukládá. Subjektem uvedené ochrany je však fyzická osoba. Jen ztěží lze hovořit o ochraně soukromí u osob právnických. U

nich by v této souvislosti mohlo jít pouze o ochranu hospodářské soutěže či obchodního tajemství. Tato práva však nepodléhají ochraně dané Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Ostatně ani do těchto práv nebylo napadeným usnesením soudu nijak zasazeno.

V souzeném případě postupem obecných soudů nemohlo dojít k zásahu do základního práva daného čl. 8 Úmluvy pokud se týká navrhovatele druhého. Pokud jde o navrhovatele prvního, okresní soud usnesením nařídil navrhovateli druhému, aby poskytl tímtéž soudem stanovenému znalci údaje, týkající se prvního navrhovatele, neboť ty soud potřeboval k rozhodnutí o společném jmění manželů. Požadované údaje snad mohou vypovídat něco o majetku druhého navrhovatele, to však nemůže být důvodem proto, aby poskytnutí údajů bylo odpíráno obecnému soudu. Námitky, které navrhovatelé v ústavní stížnosti uvádějí a které se týkají možnosti konkurence zneužít získané údaje na trhu, jsou v daných souvislostech ryze spekulativní. Znalce, posuzujícího určitou skutečnost není možno považovat za veřejnost ve smyslu ust. čl. 96 odst. 2 Ústavy, obsah soudního spisu, jehož součástí znalecký posudek bude, není veřejně přístupný, nahlédnout do něj může pouze omezený okruh osob, přesně zákonem stanovených. Důsledné uplatnění stanoviska navrhovatelů by znamenalo, že by soudům byl odepřen přístup k řadě informací a bylo by značně ztíženo jejich rozhodování.

Rozhodnutí soudu o tom, že navrhovatel je povinen poskytnout znalci podklady, nutné pro vypracování znaleckého posudku bylo podle přesvědčení Ústavního soudu v souladu s ust. § 120 odst. 3 a § 127 odst. 3 o.s.ř. a tedy ústavně konformní.

Na základě výše uvedených údajů Ústavní soud dospěl k závěru, že napadeným rozhodnutím Okresního soudu v Prostějově ze dne 20. 11. 2000, čj. 7 C 56/98-167, nebyla zasazena ani namítaná základní práva navrhovatelů, daných jim ústavními zákony nebo mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy a nezbylo mu než návrh podle § 43 odst. 2 písmeno a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, jako návrh zjevně neopodstatněný, odmítnout.

P o u č e n í : Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 3. května 2001

JUDr. Pavel Holländer
předseda senátu